

A TANTÁRGY NEVE		Egyetemes művelődéstörténet			
A MODUL SZÁMA, NEVE:		2356-06 Figyelemmel kíséri és értékeli az idegenforgalom sokoldalú rendszerét			
TANTÁRGYFELELŐS:		Dr. Dobány Zoltán, főiskolai docens			
AZ OKTATÁS TECHNIKAI INFORMÁCIÓI		<i>Tagozat:</i>	nappali	<i>Félév:</i>	1.
		<i>Heti óraszám (előadás + gyakorlat):</i>		2+0	
<i>Kód:</i>	ID 2551	<i>Ellenőrzés módja:</i>	Kollokvium	<i>Kreditpont:</i>	2

A TANTÁRGY ÁLTALÁNOS CÉLJA ÉS SPECIFIKUS CÉLKITŪZÉSEI

A jelen és főleg a jövő turizmusa magasan kvalifikált, széles látókörű, művelt, a világban tájékozódni képes munkaerőt igényel. Ehhez a hallgatóknak ismerniük kell a kultúra különböző aspektusait (szellemi és tárgyi örökségünk, gondolkodásunk, világnézetünk, viselkedésünk, emberi viszonyaink és normarendszerünk rendezőelve, stb.), képesnek kell lenniük térben, időben, eszmében és emberi kapcsolatokban tájékozódni. A tananyag az emberiség történetéből a fontosabbnak vélt társadalmi, eszmei, vallási, filozófiai, művészeti stb. jelenségek tér- és időbeliségét, kapcsolatrendszerét, az egyes korszakokra kifejtett hatását, azok következményeit, szerepüket az egyetemes emberi kultúrában stb. igyekszik bemutatni.

A tárgy célkitűzése, hogy a hallgatók olyan emberközpontú gondolkodási módszert sajátítsanak el, ami lehetővé teszi a társadalom és a kultúra jelenségei közötti összefüggések felismerését, szélesítve ezzel általános műveltségük alapjait. Biztos tudásuknak kell, hogy legyen az európai kultúrát illető szakkifejezések és fontosabb nevek tekintetében, valamint gyakorlati képességük a főbb stílusirányzatok önálló felismerésére és szellemtörténeti kontextusba helyezésére. A gyakorlati tudás elsajátíttatása mellett kívánatos cél, hogy minél több hallgatóban megfogalmazódjék a műveltség és a továbbművelődés igénye.

A TANTÁRGY TARTALMA

1. Az emberiség őstörténete, az őskor művészete:

A paleolitikum (alsó, középső és felső paleolitikum, uralkodó emberfaj, életmód). A paleolitikum hitvilága, használati eszközei stb. A mezolitikum. A neolitikum. A bronzkor. A vaskor.

2. Az ókori Közel-Kelet:

A sumerok, akkádok, babilóniaiak. Vaskori királyságok. Az Asszír Birodalom, az új Babiloni Birodalom, a Perzsa Birodalom.

3. Az ókori Egyiptom:

A korai dinasztikus korszak és az óbirodalom (a nyelv és az írás, a vallás, a művészet stb.). A középbirodalom (a nyelv és az írás, a vallás, a művészet stb.). Az újbirodalom, a kései korszak (a nyelv és az írás, a vallás, a művészet stb.).

4. Az görög világ:

A minósziak. A minószi civilizáció és vallás. A mükénéiek és vallásuk. Mükénéi városok és paloták. Az archaikus városállamok. Az archaikus Spárta, Athén. A görög-perzsa háborúk. Az „athéni birodalom” és az athéni demokrácia. A peloponnészoszi háború. A görög gondolkodás és embereszmény. A görög művészet, a hellenizmus fogalma stb.

5. A kelták

Európa a Kr. e. első évezredben. Anyagi kultúra és művészet, a kelta vallás.

6. Róma és a Római Birodalom:

Az etruszkok. A korai köztársaság kora, a birodalom növekedése. A hódítások és azok következményei, a köztársaság hanyatlása. A Római Birodalom gazdasága és társadalma.

A Római Birodalom kultúrája. Róma hanyatlása, a Nyugatrómai és a Keletrómai Birodalom.

7. *A népvándorlás*

A piktek és a skótok. Az angolszász-hódítások. Angolszász királyságok. A vikingek. A normannok. A germán vallás.

8. *Kína és India:*

Kína korai civilizációi. A császárság, a dinasztiák. A kínai társadalom, gazdaság. A kínai vallások, kultúra. Harappa-kultúra, az Indus-völgyi civilizáció. A védikus kor civilizációi stb. A hindu kultúra terjeszkedése, a kasztrendszer. Az iszlám megjelenése Indiában.

9. *Délkelet-Ázsia és Japán:*

Buddhista királyságok Délkelet-Ázsiában. Japán (a dzsomon kultúra, a császárság kora, a feudalizmus kora, az átalakulások kora).

10. *Korai civilizációk Európán kívül:*

Afrikai az emberiség bölcsője. Az első földműves népek. Birodalmak, királyságok, városok, afrikai kultuszok. Ausztrálázsia és Óceánia. Észak-, Közép- és Dél-Amerika indián civilizációi.

11. *Az iszlám világa:*

Az iszlám vallás. Az iszlám társadalom. Az iszlám gazdaság. Az iszlám kultúra.

12. *A középkor és a reneszánsz. A reformáció Európában:*

Gazdaság, társadalmi élet és kultúra. A humanizmus és a reneszánsz. Az itáliai reneszánsz, reneszánsz az Alpoktól északra. A művészetek és a tudományok megújulása. Luther Márton és Kálvin, a protestáns etika. Vallásháborúk. Az ellenreformáció.

13. *A felvilágosodás Európában:*

A felvilágosodás előzményei, eszméi. A felvilágosult abszolutizmus. A felvilágosodás hatása a gazdaságra, a tudományra és a kultúrára.

14. *A művészeti stílusok évszázadai:*

A barokk. A klasszicizmus. A rokokó. A romantika. A realizmus. Az impresszionizmus. A posztimpresszionizmus. A fauvizmus. A szimbolizmus. A szecesszió. Az expresszionizmus. A kubizmus és az absztrakt művészet. A dadaizmus és a szürrealizmus. Zenei örökségünk.

15. *A 20. század ellentmondásos világa*

Társadalmi, gazdasági ellentmondások. Forradalmak, totalitarizmusok, világháborúk, hidegháború. A tudomány és technika soha nem látott fejlődése. A fogyasztói társadalom kultúrája és művészete.

KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

Crofton, I. (1992): Egyetemes Guinness Enciklopédia. Budapest: (Csak kijelölt fejezetek.).

Harenberg, B. (szerk.) (1990): Az emberiség krónikája. Budapest: (Csak kijelölt fejezetek.).

Gombrich, E. H. (1978): A művészet története. Budapest.

M. Kiss P. (1973): Művészetről mindenkinek. Budapest.

Rowley, G. (szerk.) (1983): A zene könyve. Budapest.

Új képes történelem 1-29. kötet. (1990-es évek): Budapest: Larousse-Officina Nova, illetve Magyar Könyvklub - Helikon Kiadó.

Léderer E. (1992): Egyetemes művelődéstörténet. Budapest: (reprint kiadás!).

Friedell, E. (1989-1993): Az újkori kultúrák története I-V. Budapest.

Caselli, G. (1991): A reneszánsz és az Újvilág. Budapest.

Guy, J. (2000): Egyiptomi élet. Görög élet. Római élet. Budapest.

Goldziher I. (1981): Az iszlám kultúrája. Budapest.

Heussi, K. (2000): Az egyháztörténet kézikönyve. Budapest.

Sperber, D. (2001): A kultúra magyarázata. Budapest.